

REKABET BÜLTENİ

Nisan 2016

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Mehmet ÖZDEN
Osman Tan ÇATALCALI
Nazlı VAROL
Fatma ATAÇ
Ömer Faruk ÇELİK
Dr. Mehmet ÖZKUL
Bilge TANRISEVEN

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr

Rekabet Kurumu

2016 - Ankara

GİRİŞ _____	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR _____	2
DÜNYADAN HABERLER _____	13
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI _____	19
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR _____	23

2016 yılının ilk üç ayında rekabet hukuku, iktisadı ve politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın “Seçilmiş Gerekçeli Kararlar” başlıklı bölümünde Rekabet Kurulu’nun limon, sinema işletmeciliği, spektrometre metal analiz cihazları pazarları ile Google hakkında gerçekleştirdiği önaraştırma ile düz cam pazarında faaliyet gösteren Trakya Cam’ın bayileriyle akdetmek için Kurumumuza yaptığı muafiyet başvurusuna ilişkin kararlara değinilecektir. Anılan kararlardan Trakya Cam’ın muafiyet başvurusunun reddedildiği kararın diğer kararlara nazaran daha dikkat çekici olduğu söylenebilir.

Rekabet Bülteni’nin “Dünyadan Haberler” başlıklı bölümünde ise Almanya, A.B.D., A.B. ve İsrail’den haberlere yer verilmiştir.

“Seçilmiş İdari Yargı Kararları” başlıklı bölümünde Danıştay ve Ankara İdare Mahkemesi tarafından Rekabet Kurulu’nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan “Ekonomik Araştırmalar” bölümünde ise AB Komisyonu ve OECD tarafından yayımlanan ekonomik çalışmalar yer almaktadır.

Son olarak her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni’ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

- Limon piyasasında faaliyet gösteren teşebbüslerin limon fiyatlarını birlikte belirlemeye yönelik girişim ve davranışlarda bulunmadıklarına karar verilmiştir.

Karar Tarihi:
10.11.2015

Karar Sayısı:
15-40/664-232

Türü:
Önaraştırma

2015 yılında özellikle Mayıs-Haziran-Temmuz aylarında limon fiyatlarında görülen artışların, Nevşehir'deki depolara 1,5 milyon sandık kadar fazla limon stoku yapılması nedeniyle suni bir biçimde yaratıldığı şüphesi olduğu yönündeki Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı iddiaları üzerine yapılan önaraştırmada, limon pazarının yapısı incelenmiştir.

Türkiye'nin limon üretiminde en büyük paya sahip il %57 ile Mersin'dir. Mersin ili dışındaki yerlerin aldıkları paylar Adana %18, Antalya %10, Muğla %8 ve Hatay %5 şeklinde dağılmaktadır. Türkiye, İspanya ile birlikte, dış pazarda ürün hasadının alındığı döneme denk gelen Eylül-Mart ayları arasında aktif iken, yaz aylarında Arjantin gibi güney yarım küre ülkelerinin ihracata başlamasıyla birlikte dış pazarda bulunurluğunu yitirmektedir.

Limonun yıl boyu talep edilen yapısı nedeniyle piyasada limonun depolanması ve üretim olmayan aylarda talebin bu depolardan karşılanması şeklinde bir yöntem geliştirilmiştir. Bu uzun dönemli saklama yönteminin uygulanabilmesi ise bir bakıma, Türkiye'nin Ürgüp-Ortahisar bölgesinde sahip olduğu doğal soğuk hava deposu niteliği taşıyan mağaralar ile gerçekleştirilmektedir. Mart ayı sonundan itibaren buraya gelen limonlar en son Ağustos ayına kadar kalmakta ve bu dönem boyunca piyasalara arz edilmektedir. Limonun mağaralarda depolanmasının amacı, üretimin gerçekleşmediği yaz aylarında yıl boyu devam eden ürün talebini karşılamaktır.

Mağaralarda depolanan limonlar yurt dışı fiyat ve talep oluşumuna bağlı olarak imkân bulan teşebbüslerce ihraç edilmekte ve/veya Mayıs-Ağustos arasındaki dönemde iç pazara sunulmaktadır. Buna bağlı olarak her yıl limon fiyatı yılın bu döneminde arzın yalnızca elde kalan stoktan karşılanması nedeniyle bir artış göstermektedir. Bu artış stokların her geçen ay düşmesi ile birlikte Temmuz- Ağustos döneminde zirve yapmakta, Ağustos sonu ve Eylül başı gibi yeni ürünlerin ortaya çıkması ile birlikte fiyatlar tekrar gerilemektedir.

Açıklanan bu yapı içerisinde, başvuruda incelenmesi talep edilen türden bir stoklama eylemi esasen hasat olmayan dönemde mal arzının görece daha yüksek bir seviyede seyretmesine ve fiyata etki eden diğer faktörlerin farklılaşmaması halinde önceki yıla nazaran fiyatın daha düşük bir noktada

dengeye gelmesine neden olacaktır. Bu kapsamda, ilgili yaz döneminde fiyat artırma amacıyla bir arada hareket etmek için anlaşacak teşebbüslerin iddia olunanın tam tersine depolara daha az miktarda ürün stoku yapmayı içeren bir stratejiyi benimsemeleri beklenecektir.

Ürünün yüksek miktarda stoklanması, ancak stok dışında piyasada bulunan arz miktarının talebi karşılamaması durumunda, stoklama yapılan dönemdeki fiyat üzerinde yukarı yönlü bir baskı aracı olarak kullanılabilir. Ancak başvuruya konu fiyat artışları, ürünün stoklara alındığı dönemde değil ürünün stoktan piyasaya arz edileceği dönemde gerçekleşmiştir.

2015 yılı fiyat hareketleri incelendiğinde limon fiyatındaki artışın 2015'in ilk dört ayında enflasyon artışının gerisinde kaldığı, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında bir önceki yıla göre enflasyon oranının üzerinde arttığı ve daha sonra Ağustos-Eylül aylarında fiyatların tekrar düştüğü gözlemlenmektedir.

Üretimin önemli bir kısmını yapan Mersin ilinde faaliyet gösteren ve görece yüksek miktarda limon ticareti gerçekleştiren teşebbüslerde yapılan inceleme neticesinde teşebbüslerin aralarında fiyat, üretim veya stok miktarı gibi konularda ortak hareket etmeye yönelik bir anlaşma içerisinde olduklarına dair bir emareye rastlanmamıştır.

Gerçekleştirilen yerinde incelemelerde, özellikle Mayıs-Temmuz döneminde, fiyatlarda yaşanan yükselişin nedeni sorulduğunda; teşebbüs yetkililerinin, stoklanan limonun her geçen gün birim maliyetinin artması ve stokun gün geçtikçe azalması nedeniyle sektörde fiyatların her yıl Ağustos'a doğru artış gösterdiğini, bununla beraber 2014 yılında Arjantin'de limon üretiminin az olması dolayısıyla küresel piyasada karşılanamayan talebin Türkiye limonuna kaydığını, buna ek olarak geçen yıl kış ayının beklenenden soğuk geçmesi nedeniyle limon ürününün depolama ömrünün azaldığını, tüm bu etkenlerin birleşimi sonucu ek bir düşüş gösteren limon stoku nedeniyle fiyatların normalden çok arttığını düşündüklerini ifade ettikleri dosya içeriğinden anlaşılmıştır.

Kaldı ki, 2015 yılında Mayıs-Ağustos döneminde fiyatlarda gözlemlenen enflasyon üzerindeki artışların ise yıl içerisinde ihracata yönelik ek bir talebin oluşması ve depolarda beklenin üzerinde çürüme gerçekleşmesi sonucunda arz üzerinde oluşan baskı ile açıklanabileceği kanaatine varılmıştır. Sonuç olarak, piyasadaki fiyat seviyesi ve diğer uygulamalara bakıldığında limon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüsler arası bir anlaşmanın varlığına yönelik herhangi bir emareye ulaşılamamıştır.

- **Mars Sinema ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.’nin gösterim pazarındaki hâkim durumunu kullanarak dağıtım pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetini zorlaştırdığı iddiası ve yaptığı franchise sözleşmelerinde yer alan bilet ve büfe fiyatlarının yeniden satış fiyatının tespitine ilişkin hükümler değerlendirilmiştir.**

Karar Tarihi:
20.11.2015

Karar Sayısı:
15-41/682-243

Türü:
Önaraştırma

Önaraştırma kapsamında biri başvuru konusu şikâyetlere, diğeri sektör incelemesi kapsamında edinilen sözleşmelere ilişkin hususlar olmak üzere iki farklı konu incelenmiştir. Başvuru konusu iddialar temelde Mars Sinema ve Sportif Tesisler İşletmeciliği A.Ş.’nin (MARS) gösterim pazarındaki gücü sayesinde yapımcılara, filmlerini dağıtabilmek adına salon sayısı, gösterim haftası, “Virtual Print Fee” (Sanal Kopya Bedeli) alınmayacağı gibi diğer dağıtıcıların öneremeyeceği koşullar sunabildiği ve böylelikle dağıtım pazarındaki rekabetin olumsuz yönde etkilendiği yönündedir.

Filmlerin gösterimde kaldığı süre ve salon sayısına yönelik yapılan analizlerde hasılatı 250.000 TL’den az olan filmler, hasılatı 250.000 TL ile 1.000.000 TL arasında olan filmler ve hasılatı 1.000.000 TL’den fazla olan filmler bakımından ve yabancı-yerli film bakımından ayrıma gidilmiştir.

Başvuru doğrultusunda üç mikro pazarda yapılan analizlerin sonucunda, Ankara, İstanbul ve İzmir pazarlarında her üç hasılat aralığındaki yerli ve yabancı filmler bakımından, dağıtım faaliyetine başlamasının ardından MARS bünyesindeki sinema salonlarında gösterime giren filmlere verilen toplam gösteri süresi ve salon sayısı bakımından, MARS ile pazardaki diğer dağıtıcıların dağıttığı filmler arasında bariz bir farklılık bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan yerinde incelemede MARS’ın bir yapımcıya filminin dağıtım hakkını alabilmek için gösterim taahhüdünde bulunduğuna yönelik herhangi bir bilgi ya da belge edinilememiştir. Bunun yanı sıra MARS tarafından dağıtılan filmler için sanal baskı bedelinin alınmadığı ve tanıtımlarının daha fazla yapıldığı yönündeki iddiaları destekler bir belgeye ulaşılamamıştır. Sonuç olarak edinilen bilgi ve değerlendirmeler çerçevesinde, MARS’ın başvuruya konu uygulamalar ile hâkim durumunu kötüye kullandığına yönelik herhangi bir bilgi, belge veya bulguya ulaşılamamıştır.

Önaraştırma kapsamında yürürlükte olan ve olmayan Franchise sözleşmeleri (Yönetim Sözleşmeleri) incelenmiştir. Yürürlükte olmayan sözleşmelerin yürürlükteki sözleşmelerle hükümlerin genel olarak benzeştiği görülmüştür.

Anılan sözleşmelerden halen devam etmekte olan iki Yönetim Sözleşmesi'nde sözleşmeye konu sinemanın bilet ve büfe fiyat ve promosyonlarının MARS tarafından belirleneceğine yönelik hükümlerin bulunduğu tespit edilmiştir. Buna ilaveten, hâlihazırda yürürlükte olmayan sözleşmelerde dikey fiyat tespitine yönelik hükümler bulunmadığı görülmüştür. Dikey fiyat tespitine ilişkin hükümler içeren MARS'a ait yürürlükteki iki sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

MARS vekili tarafından, MARS'ın söz konusu sözleşmeler yolu ile büyüme veya yönetim sözleşmelerini bir iş alanı olarak benimseme ve bu yolla da gelir elde etme gibi bir stratejisi ya da gelecek perspektifi bulunmadığı belirtilmiş olup, ayrıca Kuruma sözleşmelerden ilgili hükümlerin çıkarıldığı ve bu yönde protokol imzalandığı yönünde bilgi sunulmuştur. Bunun yanı sıra her iki sinema işletmesi bakımından da yeniden satış fiyatının belirlenmesi yönündeki sınırlamanın terk edildiği anlaşılmıştır.

Ayrıca, MARS vekili tarafından, MARS'ın ilgili sinemalarda gişe ve büfe fiyat listesinin yüklendiği sistem üzerinde de sinema yatırımcısının değişiklik yapabilmesine imkân tanıyacak sistem değişikliklerini gerçekleştireceği beyan edilmiştir. Bu hususlar ışığında, 2014 yılında açılmış olan incelemeye konu iki sinemaya ilişkin uygulamaların piyasada oldukça sınırlı etkisinin olduğu kanaatine varılmış olup MARS hakkında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bununla birlikte, rekabet mevzuatına uygunluğun tam anlamıyla sağlanmasını teminen, ilgili iki sinema işletmesinde gişe ve büfe fiyat listesinin yüklendiği sistem üzerinde sinema yatırımcısının değişiklik yapabilmesine imkân tanıyacak sistem değişikliklerinin yapılması için, gerekçeli kararın tebellüğ edilmesinden itibaren 90 gün süre verilmesi ve bu süre zarfında yükümlülüklerin yerine getirilerek Rekabet Kurumuna tevsik edilmesi gerektiği aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca MARS'a görüş bildirilmesi uygun bulunmuştur.

- Trakya Cam Sanayii A.Ş. ile Anadolu Cam San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan ve toplamda on sekiz bayi ile imzalanması öngörülen "Yetkili Bayilik Sözleşmesi"ne muafiyet verilmesi talebi reddedilmiştir.

Karar Tarihi:
02.12.2015

Karar Sayısı:
15-42/704-258

Türü:
Muafiyet

Bildirime konu "Yetkili Bayilik Sözleşmesi" (Sözleşme) Trakya Cam Sanayii A.Ş. (TRAKYA CAM) ile Anadolu Cam San. ve Tic. Ltd. Şti. (ANADOLU CAM) arasında yapılmış ve aynı içerikteki sözleşmenin diğer yetkili satıcılar bakımından da geçerli olacağı bildirilmiştir. Sözleşme'nin 2016 yılından itibaren yürürlükte olacağı ve bir yıl geçerli olacağı belirtilmiştir.

Bildirim konusu Sözleşme kapsamında TRAKYA CAM, yetkili bayilere düz cam ürünlerini temin edecek, yetkili bayiler ise kendilerine münhasır olarak tahsis edilen bölgelerde bu ürünlerin yeniden satışını gerçekleştireceklerdir. Münhasır dağıtım kapsamında; TRAKYA CAM, herhangi bir yetkili satıcıya münhasır olarak belirlenen bölgede, sadece o bölgenin yetkili satıcısına ürün tedariki yapacak, yetkili bayiler diğer bir yetkili satıcıya tahsis edilmiş bölgede aktif bir şekilde ürünlerin satış ve dağıtımını yapmayacak, şube açmayacak ve cam dağıtım deposu tahsis etmeyeceklerdir.

Rekabet etmeme yükümlülüğü kapsamında ise yetkili satıcı ürünleri yeniden satış amacıyla sadece TRAKYA CAM'dan satın alacak ve sadece bu ürünlerin satış ve pazarlamasını yapacaktır. Bunun yanı sıra Sözleşme çerçevesinde TRAKYA CAM, yetkili satıcıların satış fiyatlarına herhangi bir müdahale öngörmemekte ancak bazen yeniden satış fiyatına ilişkin tavsiyede bulunabilmektedir. Ayrıca yetkili satıcılardan birinin diğer bir yetkili satıcıya tahsis edilen bölgeye aktif olarak satış yapması yasaklanmış, ancak pasif satış yapması yasaklama kapsamına alınmamıştır. Bunun yanı sıra taraflar yazılı olarak mutabakata varmak kaydıyla Sözleşme'nin süresini en fazla birer yıllık dönemler için uzatabilmektedirler.

Diğer yandan Sözleşme ile yetkili bayilerin merkezinde ikamet edecek, hemen hemen bayinin tüm satış planlamasını ve stratejisini belirleyecek veya kontrol edecek olan bayi yöneticisi atanması öngörülmektedir. Bununla birlikte yetkili bayilerin sistemlerine, bayilerin stok ve satış durumunu gözlemleyebilmek amacıyla bir yazılım programı yüklenilmesi ve bu programın TRAKYA CAM'ın sistemiyle entegre edilmesi planlanmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu ve 2002/2 sayılı Tebliğ'de yer alan grup muafiyetinden yararlanamadığı tespit edilen

Sözleşme hakkında bireysel muafiyet değerlendirmesi yapılmıştır. Bu kapsamda 5. Maddenin (a) bendindeki koşulun sağlandığı ortaya konmuş ancak diğer koşulların aşağıda belirtilen nedenlerle sağlanmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu çerçevede aktif satışların sözleşme ile kısıtlandığı, pasif satışların ise ürünün kendine has özelliklerinden dolayı yok denecek düzeyde olduğu, buna bağlı olarak marka içi rekabetin ortadan kalktığı sözleşmelerde, markalar arası rekabetin de çok kısıtlı olması söz konusu olduğunda kısıtlamaların olumsuz etkisinin daha fazla olacağı; pazarda sağlayıcının rakiplerinin rekabet baskısının yeterince güçlü olmadığı durumda bu kısıtlamalarla tüketicilerin seçebilme özgürlüğünün ve diğer seçeneklerinin ortadan kaldırılmış ve tüketici refahının azaltılmış olacağı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra tek elden dağıtım ile tek elden satın alma yükümlülüğünün aynı anda getirilmesi dikey anlaşmaya özgü etkinliklerin ortadan kalkmasına ve nihai tüketiciler açısından fiyatların yükselmesine yol açacaktır. Yapılan bu açıklamalar çerçevesinde bildirim konu Sözleşme ile tüketicinin refahında olumlu bir gelişmenin olmayacağı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin (b) bendindeki koşulun sağlanmadığı sonucuna varılmıştır.

Sözleşme ile getirilen münhasır bölge/müşteri grubu tahsisi, buna bağlı olarak aktif satış kısıtlamasının ve rekabet etmeme yükümlülüğünün pazar üzerindeki etkilerinin ortaya konulabilmesi için,

- TRAKYA CAM ve rakiplerinin pazardaki güç ve konumları,
- giriş engelleri,
- pazarın olgunluk düzeyi,
- ticaretin seviyesi,
- ürün özellikleri ve
- diğer faktörler

değerlendirilmiştir. TRAKYA CAM'ın pazar payı, kapasitesi, ürün gamı ve çeşitliliği, mali gücü ve marka bilinirliğiyle düz cam pazarında rakipleri karşısında oldukça güçlü bir konumda olduğu; rakip teşebbüslerin pazar güçlerinin görece çok düşük kaldığı ve TRAKYA CAM ile rekabet edebilecek seviyede olmadığı; yüksek kurulum maliyetleri, TRAKYA CAM'ın ürün çeşitliliğinden kaynaklanan portföy gücü ve sektörde pazara ilk giren olma avantajı nedeniyle marka bağımlılığının olması gibi hususlar ele alındığında ilgili pazarda giriş engellerinin yüksek olduğu belirtilmiş, bununla beraber düz cam pazarının dinamik olduğu ifade edilmiştir.

Sözleşme ile sadece toptan seviyede münhasırlık ve rekabet etmeme yükümlülüğü getirilmesi, yeniden satıcı/toptancı bayiler haricinde özellikle

perakende düzeyde herhangi bir kısıtlamanın olmaması ve yetkili bayiler ile aynı segmentte faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüsün varlığı, Sözleşme'nin münhasırlıktan ve rekabet etmeme yükümlülüğünden kaynaklanan olumsuz etkisini azaltabilecek unsurlardır. Ancak yetkili bayiliği sonlandırılan bayilerin ve aynı segmentte faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin TRAKYA CAM'ın ürününden vazgeçmelerinin güç olması, bununla da bağlantılı olarak tek seçeneklerinin bölgelerindeki yetkili bayi olacak olması, kendi bölgesindeki yetkili bayi ile çeşitli nedenlerle çalışmak istemeyen alt bayiler ve perakendeciler açısından düz cam ürününün ticaretini yapmanın zorlaşacak olması, bölgeler arasındaki mesafenin ve münhasır bölge içerisindeki yetkili satıcı ile yetkili satıcının alıcısı arasındaki mesafenin artmasıyla ürünün nakliye maliyetinin de artacak olması nedenleriyle ürünün ticaretini yapan alt bayilerin ve daha küçük perakendecilerin karlılığının azalacak olması gibi hususlar ele alındığında, bildirim konu Sözleşme'nin yürürlüğe girmesiyle birlikte alt pazarda düz cam ürününün ticareti, özellikle bölgeler arası ticareti ve arbitraj zorlaşacaktır. Diğer faktörler de dikkate alınarak Sözleşme'de yer alan tavsiye fiyatın alt pazarda yetkili bayiler arasındaki fiyat rekabetini olumsuz etkileyeceği değerlendirilmektedir.

Düz cam pazarında TRAKYA CAM çok güçlü bir konumda bulunmakta olup, DÜZCE CAM'ın veya ithalatçıların TRAKYA CAM ile rekabet edebilme olanakları kısıtlıdır. Alt pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin de TRAKYA CAM ürünlerini tedarik etmeden pazarda rekabet edebilme şansları yok denebilecek düzeydedir. Bu şartlar altında, yetkili bayilerin böylesine önemli bir sağlayıcı tarafından kendilerine önerilen tavsiye fiyatın dışına çıkma güdülerinin sınırlı olacağı, dolayısıyla sözleşmede yer alan tavsiye fiyatın bayiler arasında fiyatın yeknesak olarak uygulanmasına yol açacağı değerlendirilmektedir.

Bu durumda alt pazarda fiyat rekabeti, dolayısıyla marka içi rekabet ortadan kalkacağından bildirim konusu Sözleşme'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesindeki şartları taşımayacağı sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede Sözleşme'nin 4. Madde kapsamında olduğuna, 2002/2 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlanamayacağına ve 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılamaması nedeniyle bireysel muafiyet de tanınamayacağına karar verilmiştir.

- Google ekonomik bütünlüğünün mobil işletim sistemi ve mobil uygulama ve hizmetlerin sunumuna ilişkin davranışları ve anılan ekonomik bütünlük ile orijinal ekipman üreticileri arasında imzalanan sözleşmeler hakkında soruşturma açılmamasına karar verilmiştir.

Karar Tarihi:
28.12.2015

Karar Sayısı:
15-46/766-281

Türü:
Önaraştırma

Dosya konusunu, Limited Liability Company Yandex (YANDEX) tarafından yapılan başvuru oluşturmaktadır. Buna göre Google Ekonomik Bütünlüğü (GOOGLE), orijinal ekipman üreticileriyle

(a) mobil uygulama dağıtım sözleşmesi,

(b) gelir paylaşımı sözleşmesi,

(c) Android uyumluluk programı ve parçalara ayırmama sözleşmesi

adı altında anlaşmalar imzalamaktadır. Anılan anlaşmalarda Android işletim sistemini tercih etmek isteyen ekipman üreticilerinin cihazlarına Google Play Store'u, Google Play Hizmetleri'ni ve Google Mobil Hizmetler Paketi'ni önceden yüklemeleri, Google Mobil Hizmetler Paketi uygulamalarına ayrıcalıklı (öncelikli) yerleştirme imkânı sağlamaları, tüm arama erişim noktalarında Google Search'ü varsayılan arama sağlayıcısı yapmaları gerektiği ve bunların sonucunda ekipman üreticilerinin, GOOGLE'ın arama motoru reklamlarından veya uygulamalar içerisinde yapılan aramalardan elde ettiği gelirden pay alabilmelerinin düzenlendiği ifade edilmiştir.

Ayrıca Android uyumluluk programı ve parçalara ayırmama sözleşmesi kapsamında, orijinal ekipman üreticilerinin, Android işletim sistemi kullanmak istedikleri akıllı cihazlarını piyasaya sürmeden önce GOOGLE'ın test sürecinden geçirmek zorunda oldukları ve bu test sürecinde GOOGLE tarafından Google uygulamalarının önceden yüklenmesi ve yerleştirilmesi ile ilgili kurallara uygunluğunun da denetlendiği belirtilmektedir.

GOOGLE'ın faaliyetleri, mobil işletim sisteminden, uygulama geliştirmeye, uygulama mağazası işletmekten internet reklam yeri pazarlamaya kadar birbirleriyle farklı kanallardan etkileşim içinde olan pek çok alanı kapsamaktadır. Bu çerçevede ilk olarak, GOOGLE'ın pazardaki gücü incelenmiştir ve elde edilen bilgi ve belgeler GOOGLE'ın gerek uygulama mağazaları içinde gerekse mobil hizmet niteliğinde olan internet tarayıcıları alanında önemli bir pazar gücüne sahip olduğuna işaret etmektedir.

GOOGLE'ın orijinal ekipman üreticileri ile imzaladığı sözleşmelerin hükümlerinin 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirilmesinde özellikle sözleşmede yer alan münhasır ön yükleme hükümleri ve bağlama uygulaması dikkate alınmış, tüketicilerin satın aldıkları cihazlara sonradan diğer uygulamaları indirmeleri engellenmediğinden bu aşamada dosya konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı belirtilmiştir.

Ancak son kullanıcılara hitap eden en iyi mobil uygulama ve hizmetlerin tüketici tercihleri doğrultusunda öne çıkmasını sağlayarak nihayetinde mobil işletim sistemleri, mobil uygulama ve hizmetler pazarında rekabetin tesisini güvence altına almak için bu pazarda önemli bir pazar gücü olan GOOGLE'a, orijinal ekipman üreticileri ile imzaladığı sözleşmelerden münhasır ön yüklemeye ilişkin hükümleri kaldırmasında fayda görüldüğü yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş gönderilmesi sonucuna varılmıştır.

- **Döküm Makina Mühendislik ve Pazarlama Ltd. Şti.'nin yetkili satıcısı olarak pazarlamasını yaptığı analiz cihazının teknik servis bölümüne şifre ile kısıtlama koyarak diğer servis firmalarının pazara girmesini engellediği ve elde ettiği pazar gücü ile cihaza ilişkin garanti sonrası hizmetlerinde fahiş fiyat talep ettiği iddiası hakkında önaraştırma yapılmıştır.**

Karar Tarihi:
10.02.2016

Karar Sayısı:
16-04/67-25

Türü:
Önaraştırma

Yapılan önaraştırmada öncelikle Döküm Makina Mühendislik ve Pazarlama Ltd. Şti.'nin (DÖKÜM) kendi markasını taşıyan cihazların ardıl pazarlarında iktisadi parametreleri belirleyici güce ulaşabildiği ve Türkiye'deki "Bruker markalı spektrometre metal analiz cihazlarına yönelik teknik servis" pazarında hâkim durumda olduğu tespit edilmiştir. Spektrometre analiz cihazı pazarında faaliyet gösteren DÖKÜM'ün rekabet ihlali oluşturduğu iddia edilen davranışı, satmış olduğu analiz cihazlarının teknik servis bölümüne erişimini şifre uygulanması ile engellemesidir. Cihazın ayarlar menüsüne ulaşmak isteyen, kullanıcı İmpro Metal Metalurji Döküm Makina San. ve Tic. Ltd. Şti. (İMPRO) tarafından, analiz cihazındaki arızayı gidermek amacıyla talep edilmesine rağmen, söz konusu şifrenin DÖKÜM tarafından verilmediği iddia edilmektedir.

Öte yandan, incelenen şirketin yetkilileri tarafından, şifre uygulamasının; kullanıcı kaynaklı hataları asgariye indirmek, cihazın, optik ve analitik

ayarlarının yetkin olmayan kişiler tarafından değiştirilerek zarar görmesi ihtimalini ortadan kaldırmak ve üretici firmanın ticari sır kapsamındaki yazılımsal ve donanımsal bilgilerinin başkaları tarafından ele geçirilmesini önlemek amacıyla başvuru, sektörde geçerli bir uygulama olduğu belirtilmiştir.

Cihazların garanti süresi boyunca makul görülebilecek şifreleme uygulamaları, garanti süresi sona erdikten sonra cihazların sahibi ve sorumlusu olan alıcı teşebbüslerin bu cihazlar üzerindeki tasarrufunu kısıtlayıcı hale dönüştürmekte ve teşebbüsleri cihazların servis ve bakımı için kullanım süresi boyunca üreticilere bağımlı hale getirmektedir. Bu durumun rekabete olumsuz etkisi, bağımsız servis sağlayıcıların servis pazarına girememeleri veya girseler dahi pazarda tutunamamaları şeklinde kendini göstermektedir. Hâlihazırda spektrometre servis hizmeti veren bağımsız servis sağlayıcıların sayısı oldukça düşüktür. Faaliyette olan bağımsız servis sağlayıcılar ise teknik olarak yeterli oldukları, yani gerekli eğitime, sertifika ve belgelere sahip oldukları, sınırlı sayıda cihaza servis verebilmektedir.

Bağımsız servis sağlayıcıların sayısının azlığı iki ana nedene bağlanabilir. Birincisi söz konusu cihazların karmaşık teknoloji ürünü olmaları ve bu cihazlarla yapılan analizin doğruluğu döküm sanayisindeki tüm teşebbüsleri doğrudan etkilediği için bunlara bakım yapacak mühendislerin özel eğitimlere tabi tutulmaları gereğidir. Bu eğitimleri sadece yurtdışında faaliyet gösteren cihaz üreticileri verebilmektedir. Türkiye'deki firmalar bu eğitimi sadece kendi mühendislerine vermektedir. Dolayısıyla üretici firmalara rakip olacak bağımsız servis firmaları ancak bu mühendislerin kendi şirketlerini kurmasıyla ya da bu amaçla kurulmuş şirketlerde istihdam edilmeleri yoluyla mümkündür.

İkinci neden, yukarıda da değinildiği gibi cihazların teknik servis bölümüne erişimin şifre ile sağlanabilmesidir. Bunların elde edilmesinin önündeki diğer potansiyel engeller müteşebbislerde pazara girme konusunda tereddüde yol açabilir. Dolayısıyla cihazların teknik servisinin verilebilmesi için gerekli olan şifrenin temini, rekabetin tesisi açısından gereklidir.

DÖKÜM'ün şifrelerini kullandırmama yoluyla cihazlara teknik servis verilmesini engellemesi, o cihaz üzerinde garanti süresi sonrasında da mutlak hâkimiyet kurarak, yedek parça ve bakım fiyatlarında rekabetçi baskıyla karşılaşmamasını, böylece bu pazarlarda önemli bir avantaj elde etmesini sağlamaktadır.

DÖKÜM'ün söz konusu uygulamasının olumsuz etkisi, şifreyi talep eden IMPRO'ya ve tüm talep eden müşterilerine makul bir süre içerisinde temini

ile bertaraf edilebilecektir. Ayrıca, belirli sayıda rakam veya harfin bir araya gelmesi ile oluşan bir şifrenin, müşterinin sahip olduğu cihaza girilmesi için temin edilmesi herhangi ek bir maliyet gerektirmediğinden, söz konusu şifrelerin müşteriye bedelsiz olarak sağlanması gerekmektedir.

Bu çerçevede konuya ilişkin olarak bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, ancak,

a) Analiz cihazlarının garanti sürelerinin bitiminden sonra, cihazları satın alan müşterilerin yazılı talepte bulunması veya bu yazılı talepleri müşterilerden alan teknik servislerin yazılı başvuruda bulunması durumunda, cihazlara ilişkin şifrelerin veya bu anlama gelecek her türlü dâhili sistemin DÖKÜM tarafından mücbir sebepler haricinde ücretsiz olarak temin edilmesi,

b) Cihazların ilk satımı aşamasında yukarıda yer verilen hususlar konusunda müşterilerin yazılı olarak bilgilendirilmesi gerektiği, aksi takdirde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde haklarında işlem başlatılacağı yönünde DÖKÜM'e Kanun'un 9. Maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca görüş bildirilmesi için Başkanlığın görevlendirilmesine

karar verilmiştir.

- **Alman Federal Kartel Ofisi'nden Facebook'a İnceleme**

Alman Federal Kartel Ofisi, Facebook'un, kullanıcılara yönelik net olmayan ve adil olmayan gizlilik politikası kullanmak suretiyle sosyal medya pazarındaki hâkim durumunu kötüye kullanıp kullanmadığını inceliyor.

Otorite, sosyal medya devi Facebook'un yasalara aykırı olarak kurallar ve koşullar uygulamasının kullanıcılar üzerinde adil olmayan koşulların kötüye kullanımı niteliğinde olabileceğini, dolayısıyla kişisel verilerin korunması gibi diğer kanunların yanı sıra rekabet kanununu da ihlal edebileceğini ifade etmektedir. Eğer ulusal veri koruma kanununu bu şekilde ihlal edilmesi ve firmanın hâkim durumu arasında bir ilgi bulunursa, bu ihlal aynı zamanda rekabet kanununun da ihlali sayılabilir.

Facebook, bir kişinin profil oluşturması ve kullanması sırasında kişisel bilgilerini toplamakta ve bu bilgiler online platformda reklam veren firmalar tarafından hedef kitle belirlenmesinde kullanılmaktadır. Kullanıcılar, profil oluşturma sırasında Facebook'un hizmet sözleşmesini kabul etmek zorunda kalmakta fakat hangi verilerini sosyal medya ile paylaştığını tam olarak anlaması mümkün olmamaktadır. Federal Kartel Ofisi başkanı MUNDT'a göre Facebook gibi reklam yoluyla finanse edilen internet hizmetlerinde kullanıcı bilgileri önem taşımaktadır. Bu yüzden hâkim durumun kötüye kullanılması incelemesinde tüketicilerin kişisel verilerinin hangi ölçüde toplandığı konusunda yeteri kadar bilgilendirilmesi özellikle önemlidir.

Geçtiğimiz Kasım ayında Alman ve Fransız rekabet otoriteleri, internet şirketlerinin veri toplayıp kullanmak suretiyle Pazar gücü kazanma kabiliyetine ilişkin ortak bir sektör araştırması başlatmıştı¹. Alman Federal Kartel Ofisi, bu incelemenin Fransız Rekabet Kurumu ile ortak yürütülen sektör araştırması ile ilgisinin olmadığını belirtti.

Kaynak:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40607/germany-checks-facebook-data-abuse/>

- **FTC Endo Pharmaceutical hakkında davacı oldu**

ABD Federal Ticaret Komisyonu (FTC), Endo Pharmaceutical (Endo) hakkında davacı oldu. İddiaya göre Endo, jenerik ilacın pazara girişinin

¹ Daha fazla bilgi için bkz.

<http://www.rekabet.gov.tr/File/?path=ROOT/1/Documents/B%C3%BCIten/Rekabet%20B%C3%BCIteni%20Ocak%202016.pdf>

jenerik firmaya belirli bir ödeme yaparak ertelenmesini (pay for delay) sağlayarak federal anti tröst kanununu ihlal etmektedir. FTC ilk kez bir jenerik girişinin geciktirilmesi karşılığında ödeme yapılması olayında davacı olmaktadır.

Jenerik ilaç üreticilerinin marka firmaların sahip olduğu patentlerin geçersizliği iddiasıyla açtığı davalarda karşılaşılan bir uygulama, tarafların uzlaşmasıdır. Uzlaşma kapsamında marka firma jenerik firmanın patentin geçerliliğini tanınması ve jenerik ürününü pazara sokmaktan bir süre daha vazgeçmesi karşılığında belirli bir ödeme yapmayı kabul etmektedir. Bu tür uzlaşmalara ters ödeme uzlaşmaları (reverse settlements) denmektedir. Ters ödeme uzlaşmaları sayesinde hem marka firma bir süre daha patent korumasından faydalanmakta, hem de jenerik firma pazara geç girmenin neden olacağı kazanç kaybını telafi etmektedir.

FTC uzun zamandır ters ödeme uzlaşmalarının anti tröst kurallarını ihlal edip etmediğini incelemektedir. 2013 yılında ABD Yüksek Mahkemesi, FTC-Actavis davasında, ters ödeme uzlaşmasının anti tröst kurallarına aykırı olduğu görüşünü kabul etmiştir. FTC, jenerik ilacın pazara girişinin uzlaşma yoluyla geciktirilmesinin tüketicilere zarar verdiğini iddia etmektedir. FTC Başkanı Edit Ramirez'e göre ismi uzlaşma da olsa marka firmaların, jenerik firmaya ödeme yapmak suretiyle jenerik ilaçların pazara girişini geciktirmesi, fiyatları yükseltmekte ve rekabete zarar vermektedir.

FTC, Pensilvanya'nın Doğu Bölgesi'nde açtığı davanın dilekçesinde, Endo'yu, Opana ve Lidoderm adlı ilaçların jeneriklerini üreten firmaların Endo'nun sahip olduğu patentlerin geçerliliği hakkında yaptıkları başvuruları geri almaları karşılığında jenerik firmalara ödeme yapmak suretiyle düşük maliyetli rakiplerinin pazara girişini engellemekle suçlamaktadır.

Şikâyete konu olayda Endo ve jenerik üretici Impax arasında 2010 yılında bir uzlaşma imzalanmıştır. Uzlaşma kapsamında Impax Ocak 2013'e kadar Opana'nin Opana ER jeneriğini satmayacak, Endo da Impax'in pazara gireceği ilk altı ay boyunca Impax'a rakip kendi jeneriğini satışa çıkarmayacaktı. FTC'ye göre Impax'in Opana ER'in jeneriği ürününün pazara girmesi tüketicilere marka Opana ER ile jenerikleri arasında seçim imkânı sağlayacaktı. Jenerik Opana ER satın alan tüketiciler, bu sayede yüzlerce milyon dolar tasarruf edecekti. Endo ve Impax'in rekabet karşısı bu uzlaşmaları, onlara tüketicilerin aleyhine ek tekel karını paylaşma imkân vermiştir.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40799/us-ftc-files-first-no-authorized-generic-suit/>

http://res.cloudinary.com/gcr-usa/image/upload/v1459390330/FTCOpanacomplaint_iekmg.pdf

- **Birleşik Krallık Rekabet Otoritesi'nden Ters Uzlaşma Anlaşmasına Ceza**

Birleşik Krallık Rekabet Otoritesi Şubat ayında GlaxoSmithKline'ın (GSK) birkaç ilaç firmasının GSK'nın ürününün jeneriğinin pazara girişinin ertelenmesi karşılığında ödeme yapmasını (pay-for-delay) öngören anlaşmayı rekabete aykırı bularak 45 milyon Pound para cezasına hükmetmiştir. Bu ceza otoritenin bugüne kadar uyguladığı en yüksek para cezası olma özelliğine sahiptir.

GSK ile rakip jenerik firmaları arasındaki söz konusu anlaşmalar, 2001 ve 2004 yılları arasında imzalanmış olup, paroxetine ve bir antidepresanın pazara girişinin geciktirilmesine yöneliktir. CMA, birçok firmanın paroxetine adlı ilacın jeneriğini pazarlama girişiminde bulunduğunu, fakat GSK tarafından patent ihlali nedeniyle dava edildiğini söyledi. Bunun üzerine taraflar uzlaşma yoluna gitmiş ve jenerik ilacın satışı geciktirilmiştir. Otoriteye göre bu anlaşmalar paroxetine pazarına jenerik girişinin sağlayacağı rekabeti ertelemiştir. 2003 yılında pazara jenerik girişi olsaydı, sonraki iki senede fiyatlar yüzde 70 oranında düşebilirdi.

Söz konusu cezanın 37.6 milyon Pound'luk kısmı GSK, 5.8 milyon Poun'luk kısmı Merck (Generics Limited'in ihlal zamanındaki ana şirketi) ve 1.5 milyon Pound'luk kısmı da Alpharma'nın halefi Actavis UK, Xellia Pharmaceuticals ve Alpharma LLC tarafından müştereken ödenmesi gerekmektedir.

Cezanın büyük kısmının muhatabı olan GSK, kararı temyize götüreceğini açıkladı.

Kaynak:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40506/cma-imposes-record-high-fine-first-pay-for-delay-case/>

- **BT'nin OFCOM'un Fiyat Kontrollerine Yaptığı İtiraza Ret**

Birleşik Krallık'ta rekabetten sorumlu temyiz mahkemesi (Competition Appeal Tribunal- CAT) BT tarafından ülkenin telekomünikasyon otoritesinin (OFCOM) aldığı bir karara karşı yaptığı itirazı reddetti. Telekomünikasyon otoritesinin kararı, süper hızlı genişbant internet pazarında bir şirketin fiyat sıkıştırması yapma ihtimali üzerine pazarda fiyat kontrollerine başlaması ile ilgiliydi.

BT, Birleşik Krallık'ta en yaygın kullanılan genişband şebekesine sahip şirkettir. En yakın rakibi Virgin Media'nın sahip olduğu şebeke ise ülkenin yarısında daha küçük bir alanda erişim imkânı vermektedir. Ayrıca OFCOM'un analizi diğer telekomünikasyon şirketlerinin kendi şebekelerini kurmalarının zorunlu olmadığını göstermektedir. CAT'in kararına göre OFCOM'un fiyat kontrol uygulaması ile rakipler hâkim durumdaki şirketin genişbant altyapısına daha kolay erişim sağlayacaktır. Öngörülen fiyat kontrolleri kapsamında BT kendi toptan satış fiyatını belirleyebilecek fakat toptan ve perakende fiyatları arasındaki marjı rakiplerin fiyatlarına uyumlu bir şekilde ayarlayacaktır.

Öte yandan BT, mevcut OFCOM düzenlemelerinin perakende seviyedeki rekabeti yeterince koruduğunu ve BT'nin fiyat sıkıştırması yaptığını gösteren hiçbir kanıtın olmadığını, zaten böyle bir fiyat sıkıştırması uygulamasının da zor olduğunu iddia etmektedir.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40783/cat-backs-ofcom-bt-super-fast-broadband-appeal/>

- **İsrail'in Leviathan Gaz Sahasında Yapılacak Yatırıma Yüksek Mahkeme Engeli**

İsrail Yüksek mahkemesi, ülkenin doğalgaz rezervlerinin bulunduğu Leviathan Gaz Sahası üzerinde gerçekleştirilmesi planlanan 52 Milyar Dolarlık yatırıma engel oldu. Delek Drilling ve Nobel Energy firmalarının, ülkenin en büyük gaz sahasını geliştirilmesi için kurduğu ortak girişim anlaşmasının engellenmesinin nedeni, sözleşmedeki sürdürülebilirlik şartının anayasaya aykırı bulunmasıydı. Bu şart, taraflara 10 yıl boyunca fiyat ve düzenleyici ortak konusunda garanti sağlamaktaydı. Delek ve Nobel firmaları, bu şartın, yatırımın korunması için gerekli olduğunu iddia etmektedir. Bundan sonra tarafların alternatif çözüm üretmek için bir yıllık bir süresi var, aksi halde anlaşma geçersiz olacak.

Yüksek Mahkemenin bu kararı, , tarafların kurduğu ortak girişimin gaz piyasasında tekelleşmeye yol açması endişesine rağmen İsrail Başbakanı Netanyahu'nun ortak girişime rekabet kurallarından muafiyet sağlamasından üç ay sonrasında alınmıştır. Hatırlanacağı üzere İsrail Ekonomi Bakanı ve aynı zamanda Rekabet Kurumu Başkanı olan David Gilo, doğalgaz piyasasındaki rekabeti önemli ölçüde azaltacak olan işleme karşı çıkmasına rağmen hükümetin işleme onay vermesi üzerine geçen Mayıs ayında görevinden istifa etmişti. Netanyahu ise ortak girişime antitröst kurallarından muafiyet tanınması yönündeki hükümet kararının gerekçesi olarak ülkenin ulusal menfaatlerinin rekabet kurallarından üstün gelmesini göstermişti².

Yüksek Mahkeme'nin kararının anlaşmanın sürdürülebilirlik şartı ile ilgili olması ve anlaşmayı rekabet kanunundan muaf tutan hükümleri ile ilgili olmaması, rekabet kanunu bakımından endişe yaratan bu hükümlerinin Mahkeme tarafından yasal olduğunun kabulü olarak yorumlandı.

Kaynak:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40782/israeli-court-rejects-leviathan-deal/>

• **Avrupa Komisyonu'ndan Couche-Tard'ın Shell'in Dansk Fuels iş kolunu devralması işlemine Koşullu İzin**

Avrupa Komisyonu, Couche-Tard'ın Statoil Fuel & Retail iş kolunun Shell'in Dansk Fuels iş kolunu devralması işlemine, 30 milyon Avro'luk varlığın İrlanda merkezli DCC Energy adlı şirkete devredilmesi koşuluyla izin verdi. Komisyon, her iki firmanın da faaliyet gösterdiği Danimarka toptan ve perakende petrol ve rafine petrol ürünleri pazarlarında olası rekabet karşıtı endişeleri gidereceğini ifade etti.

Kanadalı Alimentation Couche-Tard 'ın sahip olduğu Statoil Fuel & Retail firması, İskandinavya, Doğu Avrupa ve Rusya'da faaliyet gösteren ünlü bir petrol dağıtım firmasıdır. Dansk Fuel'in de Danimarka'da Shell markasıyla petrol istasyonları vardır. Dansk Fuels, ülkede 7 havaalanında havacılık yakıtları işi yapmaktadır.

Devralma işleminden sonra Dansk Fuel firması, ülkedeki 205 petrol istasyonunu ve havacılık yakıtları işini elinden çıkaracak. Dansk Shell rafinerisinin mevcut ve süresinin dolmasına bir yıl kalmış arz

²<http://www.rekabet.gov.tr/File/?path=ROOT/1/Documents/B%C3%BCIten/Rekabet%20B%C3%BCIteni%20Ocak%202016.pdf>

sözleşmesinden de vazgececektir. Statoil de ülkedeki kurumsal müşterileri ile olan sözleşmelerinin üçte ikisini satmayı ve Shell markasını elden çıkarılan işlerine lisanslamayı kabul etmiştir.

Devralma işlemindeki başlıca rekabetçi kaygı, petrol istasyonlarında ve toptan müşterilere yönelik satışlarda fiyatların artması riskiydi. İşlemin olası sonuçları, oluşacak yeni firmanın hem üst pazarda hem de alt pazarda daha büyük bir payı olmasıydı. Üzerinde uzlaşılan tedbir sayesinde Komisyon, hem ulusal hem de yerel seviyede kaybolacak olan rekabet unsurunun yerini dolduracak ulusal bir oyuncunun doğduğunu söyledi.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/39892/france-germany-uk-go-big-data-probes/>

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/40225/bookingcom-appeal-german-mfn-ban/>

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/38456/unprecedented-collaboration-leaves-germany-isolated-price-parity-clauses/>

○ **Danıştay İDDK'nın 4.6.2015 günlü 2013/2138 Esas, 2015/2465 Karar Sayılı Kararı:**

Kanun koyucu ilgili pazar cirosunu değil toplam ciroyu esas almaktadır.

Ekmek mayası sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerce 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiğinden bahisle tesis edilen Rekabet Kurulu'nun 12/11/2008 günlü, 08-63/1050-409 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Danıştay 13. Daire tarafından reddedildi. Ret kararı, temyiz incelemesini yapan İDDK tarafından onandı.

İDDK onama kararında

"4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinde, idari para cezasının gayri safi gelir üzerinden verileceği belirtildiğinden ve bu hususta yurt içi-yurt dışı gelir ya da ilgili ürün pazarından elde edilen gelir bakımından bir ayrıma gidilmediğinden, davacı şirketin, kendisine sadece yaş maya faaliyeti üzerinden para cezası verilmesi gerektiği iddiası ve davacının diğer iddialarının da yerinde görülmediği..."

değerlendirmesine yer verilmiştir.

Bu kararın dikkate değer yanı, Kanun'un 16. Maddesinde bahsedilen cironun ilgili pazar cirosu değil toplam ciro olduğunun İDDK tarafından vurgulanmış olmasıdır.

○ **Ankara 7. İdare Mahkemesi'nin 10.4.2015 günlü 2014/91 Esas, 2015/596 Karar Sayılı Kararı:**

İki e-posta ihlali ispat için yeterli bulunmuştur.

Davacı şirket tarafından, atık kâğıt ihraç etmek isteyen teşebbüslere ihracat için gerekli belgenin verilmesine yönelik birlikte hareket etmek suretiyle rekabeti bozucu davranışta bulunduğundan bahisle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin ihlal edildiğine dair Rekabet Kurulu'nun 08.07.2013 gün ve 538-238 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 7. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında teşebbüsler arasındaki iletişimi gösteren e-postalardan alıntılar yaparak;

"...ifadelerinin de tarafların atık kâğıt alım fiyatlarına ilişkin bilgileri paylaştıklarına işaret ettiği ve birbirleri karşısında rakip konumunda bulunan Modern Karton ve Marmara Kâğıt temel girdilerinin alım fiyatları hakkında

da iletişim halinde olduğunun anlaşıldığı tespitlerine yer verilerek davacının atık kâğıt ihraç etmek isteyen teşebbüslere ihracat için gerekli belgenin verilmesine yönelik birlikte hareket etmek suretiyle rekabeti bozucu davranışta bulunduğundan bahisle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesini ihlal ettiği sonucuna varılmıştır”

değerlendirmesine yer verilmiştir.

○ **Ankara 1. İdare Mahkemesi'nin 25.11.2015 günlü 2015/1261 Esas Sayılı Yürütmenin Durdurulması Kararı:**

Bireysel Muafiyet Şartlarının Tamamı İncelenip Gerekçelendirilmelidir.

Davacı şirket tarafından, Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) ile Digiturk arasında imzalanan Yayın Hakları Sözleşmesine 4054 sayılı Kanunun 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasına ilişkin 04.11.2014 tarih ve 14-43/804-361 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davada, Ankara 1. İdare Mahkemesi tarafından işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verildi.

Mahkemenin Yürütmeyi Durdurma kararında,

“4054 sayılı Kanunun 4.maddesinin uygulanmasından muaf tutulabilmek için 5.maddedenin I. fıkrasında tamamının varlığı aranan şartların TFF ile Digiturk arasında imzalanan süre uzatım sözleşmesi açısından gerçekleşip gerçekleşmediği hususu değerlendirilip irdelenmeksizin yalnızca Digiturk'ün sahip olduğu Paket A yayın haklarının, özellikle canlı maç yayın haklarının, kısmen veya bir bütün olarak (alıcının tercihleri saklı kalmak kaydı ile) rakip teşebbüs(ler)e ve alternatif teknoloji ile yayın yapan teşebbüslere makul piyasa koşullarında alt lisanslama yoluyla devredilmesi ve paylaşılması koşulunun sağlanması yeterli görülme suretiyle 4054 sayılı Kanunun 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmasına ilişkin dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlık bulunmamaktadır”

değerlendirmesine yer verilmiştir.

○ **Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin 3.7.2015 günlü 2014/1326 Esas, 2015/1103 Karar Sayılı Kararı:**

Hakim durum tespit edilmeden önce kötüye kullanma analizi yapılabilir.

Davacı şirket tarafından, diğer GSM şirketlerinin rekabeti ihlal ettiği gerekçesiyle Rekabet Kurumu'na yapılan başvuru üzerine bu şirketler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ilişkin 19.12.2013 tarih

ve 410 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 13. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında;

“4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenen bir davranışın ihlal teşkil edebilmesi için davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerekmektedir. Yani Kanun iki koşulu birlikte aramaktadır. Kurul tarafından bu konuda yapılacak değerlendirmede, bu iki temel unsurdan birinin bulunmadığının açıkça gösterilebildiği durumlarda diğer unsura ilişkin analize yer verilmemesi mümkündür. Hâkim durumda bulunmayan bir teşebbüsün kötüye kullanma davranışı Kanun'un 6. maddesinin ihlali sayılmayacağı için, ayrıca davranışın kötüye kullanma olup olmadığının değerlendirilmesine gerek bulunmamaktadır. Aynı şekilde, özellikle; hâkim durum analizinin çoğu kez oldukça kapsamlı bir değerlendirmeyi gerektirmesi nedeniyle, usul ekonomisi açısından hâkim durum analizi yapılmadan öncelikle davranışın kötüye kullanma teşkil edip etmeyeceği incelenerek kötüye kullanmanın bulunmadığının tespit edilmesi halinde ayrıca hâkim durum analizi yapılmasına gerek bulunmadığından, Turkcell'in ulusal mobil iletişim pazarında, Vodafone'un ise küresel mobil iletişim hizmetleri pazarında hâkim durumda olduğu varsayımı ile eylemlerin hâkim durumu kötüye kullanma kapsamına girip girmediği yönünden incelenmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır”

değerlendirmesine yer verilmiştir.

- **Ankara 18. İdare Mahkemesi'nin 26.1.2015 günlü 2014/1911 Esas, 2015/1485 Karar Sayılı Kararı:**

Pişmanlık başvurusundan yararlanmak için şartlar mevcut olmalıdır.

Rekabet Kurumu'nun İstanbul'da faaliyet gösteren Hyundai bayilerince araç satış fiyatlarının ortaklaşa belirlendiği ve bu fiyatlara uyulması için yaptırım mekanizması oluşturulmaya çalışıldığı iddiasıyla başlattığı soruşturma sonunda davacı şirketin idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 16.12.2013 tarih ve 13-70/952-403 sayılı Kurul kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 18. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında;

“söz konusu pişmanlık başvurusunun yapıldığı tarih itibari ile davalı idarenin elinde söz konusu oluşuma ilişkin dört adet belgenin zaten bulunduğu, bu nedenle ... davacının belirtilen Yönetmeliğin 5/2 maddesi kapsamında da

değerlendirilemeyeceği, ... davacının gerçekleştirmiş olduğu aktif işbirliği kapsamında Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına ilişkin Yönetmeliğin 7/3 maddesi uyarınca gereken indirimden de yararlandırıldığı sonucuna varılmıştır. Bu durumda fiili sabit olan davacının aktif işbirliği de dikkat alınarak idari para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır”

değerlendirmesine yer verilmiştir.

○ **AB Enerji Piyasaları İşleyişi Üzerinde Rekabet Politikaları Uygulamalarının Ekonomik Etkileri (Teknik Olmayan Özet ve Teknik Rapor)**

(The Economic Impact of Enforcement of Competition Policies on The Functioning of EU Energy Markets – Non-technical Summary and Technical Report)

Yayımcı: AB Komisyonu

Bu çalışma, AB rekabet politikası uygulamasının, AB gaz ve elektrik piyasalarında rekabet ortamını iyileştirip iyileştirmediğini, fiyatlarda düşüşe, yatırımlarda ve verimlilikte artışa neden olup olmadığını incelemektedir. Özellikle çalışma, rekabet politikası uygulamalarının kar elastikiyeti ve verimlilik dağılımı gibi kısa dönem ile yatırım ve verimlilik gibi orta ve uzun göstergeleri üzerindeki etkilerini araştırmıştır. Analizin temel sonucuna göre, AB birleşme devralma politikası, özellikle düzenlemelerin yeterli olmadığı ülkelerin piyasalarında belirgin ve kalıcı şekilde olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Çalışma ayrıca "Farkların Farkı" (Difference in Differences) yaklaşımını kullanarak iki bireysel rekabet politikası uygulaması kararının fiyat etkilerini amprik olarak da değerlendirmektedir. Birinci çalışma, Alman toptan elektrik piyasasında Komisyonun E.O'nun hakim durumu kötüye kullanma iddiasına karşı kararını, Avrupa Enerji Borsasının (EEX) günlük verilerini kullanarak analiz etmektedir.

Sonuçlar, Komisyon Kararının, Avrupa Enerji Borsasındaki fiyatları etkileyerek Alman elektrik piyasasında fiyatlarda düşmeye neden olduğunu göstermektedir. Alman fiyat karşılaştırma sitesi Verivox'tan satın alınan detaylandırılmış verileri kullanarak, elektrik tedarikçileri tarafından toptan satış fiyatlarındaki indirimlerin perakendecilere yansıyor yansımadığı da analiz edilmektedir. İkinci çalışma, Avrupa Komisyonu tarafında Kasım 2006'da onaylanan Gaz de France Suez birleşmesinin fiyat etkilerini incelemiştir. Sonuçlar, birleşme ve bununla ilgili düzenlemelerin, Belçikanın Zeebrugge merkezinde toptan gaz satış fiyatlarında belirgin bir düşüşe neden olduğunu göstermektedir. Bu durum, düzenlemelerin birleşmenin potansiyel anti rekabetçi etkilerini sınırlamada etkin olduğunu da ortaya koymaktadır.

Erişim:

<http://ec.europa.eu/competition/publications/reports/kd0216007enn.pdf>

○ **Fransa'da Rekabetin Arttırılması Yoluyla Rekabet Gücünün, Satın Alma Gücünün ve İstihdamının Büyümesi**

(Enhancing Competitiveness, Purchasing Power and Employment by Increasing Competition in France)

Yayımcı: OECD Ekonomi Departmanı

Yazarlar: Antoine Goujard

Bu makalede, Fransız ekonomisinin bazı spesifik sektörlerine odaklanılarak rekabeti ve rekabetçi ortamı çevreleyen düzenleyici çerçeve değerlendirilmektedir. 1998'den bu yana Fransa, anti rekabetçi uygulamaları belirgin bir şekilde azaltarak, rekabet düzenlemelerini etkin bir şekilde uygulamaya koymaktadır. Gerçekleştirilen düzenlemelerle pek çok sektör, rekabete daha geniş ölçekte açılmış ve Rekabet Kurumunun yetkileri güçlendirilmiştir. Fakat hizmet, perakende ve ağ sektörlerinde iş dünyası, rekabetçi bir ortam yaratılması konusundaki katı ve engelleyici tutumunu sürdürmektedir. Fransa'nın hizmetler sektörünün birçok OECD ülkesinden daha az rekabetçi olmasına yol açan bu durum, sadece yabancı firmaları değil, kullandıkları hizmet sektörü girdileri yoluyla dolaylı olarak imalat sektörünü de etkilemektedir. Hizmetler sektöründe rekabetin yükselmesi, girdi fiyatlarını azaltırken istihdam olanaklarının ve hane halkının gelir seviyesinin yükselmesine katkı sağlayacaktır.

Rekabetçi ortamı kısıtlayan faktörlerden birisi de son zamanlarda gerçekleştirilen çeşitli alanlardaki düzenleme ve kanunların çoğunun hazırlama ve uygulamasında, rekabet üzerindeki potansiyel etkilerinin tam olarak dikkate alınmamasıdır. Rekabetçi bir ortam sağlanması için yapılan düzenlemelere rağmen, rekabet ve rekabetçiliği arttırmaya yönelik bazı kurum ve düzenlemelerin iyi kurgulanamaması da dikkat çekilen diğer bir konudur. OECD'ye göre devam eden sadeleştirme çalışmalarının arttırılması gerekmektedir.

Erişim:

http://www.oecd-ilibrary.org/economics/enhancing-competitiveness-purchasing-power-and-employment-by-increasing-competition-in-france_5jrqrptdg6-en

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.